

บทความวิจัย (Research Article)

การประเมินความเป็นไปได้ของนโยบายแบบมุ่งเป้าตามกรอบยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาการศึกษาเขตพื้นที่ชายแดน (พ.ศ. 2560-2564) ในจังหวัดเลย สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 10

ASSESSMENT OF POLICY FORMULATION FEASIBILITY AIMED AT THE STRATEGIC FRAMEWORK OF THE EDUCATIONAL DEVELOPMENT PLAN FOR THE BORDER AREA (A.D. 2017-2021) IN LOEI PROVINCE UNDER REGION EDUCATION OFFICE NO.10

Received: March 24, 2019

Revised: June 5, 2019

Accepted: June 19, 2019

ธีรศักดิ์ อูปไมยอริชัย^{1*} ศิริพร ศรีจันทะ² อนุภูมิ คำยัง³ ชัยมงคล ปินะสา⁴ และสุภชัย จันปุม⁵
Thirasak Uppamaiathichai^{1*} Siriporn Srichantha² Anuphum Kumyoung³
Chaimongkol Pinasa⁴ and Supachai Janpum⁵

¹คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

^{2,3,4}คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

⁵สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น

¹ Faculty of Education, Naresuan University, Phitsanulok 65000, Thailand

^{2,3,4} Faculty of Education, Loei Rajabhat University, Loei 42000, Thailand

⁵ Khon Kaen Provincial Education Office, Khon Kaen 40000, Thailand

*Corresponding Author, E-mail: q-powernoise@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความเป็นไปได้ของนโยบายแบบมุ่งเป้าตามกรอบยุทธศาสตร์แผนพัฒนาการศึกษาเขตพื้นที่ชายแดน (พ.ศ. 2560-2564) ในจังหวัดเลย สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 10 เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด โดยการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา อาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ภาคประชาชนเกี่ยวกับการศึกษา รวมจำนวน 18 คน เก็บรวบรวมข้อมูลจากการประชุมกลุ่มและการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยเสนอเป็นความเรียง พบว่า นโยบายแบบมุ่งเป้าตามกรอบยุทธศาสตร์แผนพัฒนาการศึกษาเขตพื้นที่ชายแดน (พ.ศ. 2560 - 2564) ในจังหวัดเลย สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ

ภาค 10 ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) การจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ 2) พัฒนาทักษะอาชีพเพื่อการมีงานทำ และ 3) เสริมสร้างคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม และมีความภาคภูมิใจในความเป็นชาติไทย ความเป็นไปได้ทุกด้านและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

คำสำคัญ: ความเป็นไปได้ นโยบายแบบมุ่งเป้าเขตพื้นที่ชายแดน สำนักงานศึกษาธิการภาค 10

Abstract

The Purpose of this study was to assess Policy formulation feasibility aimed at the strategic framework of the educational development plan for the border areas in the period of (A.D. 2017-2021) in the Loei Province Regional Education Office No.10. The research instruments used in this study, include a Semi-Structured Interview and a Focus Group Discussion Technique. The study samples were randomly selected including education experts, university instructors, educational administrators, school administrators, teachers, educational personnel, and public sector personnel. The data analysis used content analysis and consisted of 3 aspects as follows: 1) The quality of education, 2) the development of vocational skills for employment, and 3) the enhancement of quality of life according to the philosophy of the sufficiency economy. The results were found to be feasible and applicable.

Keywords: Feasibility, Aimed at the Strategic Border Area, Education Office No.10

บทนำ

กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) มีวิสัยทัศน์ให้ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เพื่อตอบสนองต่อผลประโยชน์แห่งชาติ อันได้แก่ การมีเอกราช อธิปไตย การดำรงอยู่อย่างมั่นคง และยั่งยืนของสถาบันหลักของชาติและประชาชนจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ การอยู่ร่วมกันในชาติอย่างสันติสุขเป็นปึกแผ่น มีความมั่นคงทางสังคมท่ามกลางพหุสังคม และการมีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ความเจริญเติบโตของชาติ ความเป็นธรรม และความอยู่ดีมีสุขของประชาชน ความยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางพลังงานและอาหาร ความสามารถในการรักษาผลประโยชน์ของชาติ ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติประสาน สอดคล้องกันด้านความมั่นคงในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี (National Strategy (2018-2037), 2018, p. 5) สอดคล้องกับ Office of the Permanent Secretary Ministry of Education (2017, p. 1) โดยกระทรวงศึกษาธิการมีภารกิจในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ โดยส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท กำหนดนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา สนับสนุน ทรัพยากรเพื่อการศึกษา ส่งเสริมและประสานงาน การศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการกีฬา เพื่อการศึกษา รวมทั้ง

ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินการจัดการศึกษา ทั้งนี้ เพื่อให้นักเรียน นักศึกษา และประชาชน ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และประกอบอาชีพได้ โดยในส่วนของการศึกษาในพื้นที่ชายแดน กระทรวงศึกษาธิการได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของพื้นที่ดังกล่าวซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาประเทศและเป็นพื้นที่ที่มีปัญหาต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา อาทิ การอ่านเขียนภาษาไทยไม่คล่อง ความหลากหลายทางชาติพันธุ์ และความยากจน โดยกำหนดพื้นที่เป้าหมายตามแผนพัฒนาการศึกษาพื้นที่ชายแดน (พ.ศ. 2560 - 2564) ของกระทรวงศึกษาธิการ หมายถึง พื้นที่ชายแดนของจังหวัด/อำเภอที่มีพื้นที่ติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน จำนวน 3 ประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และราชอาณาจักรกัมพูชา ไม่รวมพื้นที่ชายฝั่งทะเลและเกาะแก่ง สำหรับชายแดนมาเลเซียถือเป็นส่วนหนึ่งของจังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งมีหน่วยงานที่ดำเนินการเรื่องนี้อยู่แล้ว ทั้งนี้ การดำเนินการในถึงบประมาณ พ.ศ. 2560 ได้กำหนดพื้นที่เป้าหมายไว้จำนวนทั้งหมด 27 จังหวัด 105 อำเภอ และได้มีการทบทวน ปรับปรุงพื้นที่เป้าหมายโดยตรวจสอบจากเอกสารแผนปฏิบัติการพัฒนาการศึกษาพื้นที่ชายแดน ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2560 - 2564) และแผนปฏิบัติการกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ระดับจังหวัด และระดับภาค ซึ่งได้เพิ่มอีก 3 อำเภอ คือ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย และอำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด รวมจำนวนพื้นที่เป้าหมายทั้งสิ้น 108 อำเภอ

ทั้งนี้ ผู้วิจัยและคณะได้ทำการศึกษาในส่วนของจังหวัดเลย สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 10 มีพื้นที่ชายแดนของจังหวัด/อำเภอที่มีพื้นที่ติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและได้กำหนดจุดเน้นเชิงนโยบายที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) ประกอบด้วย 6 อำเภอ ได้แก่ เชียงคาน ปากชม ด่านซ้าย ภูเรือ ท่าลี่ นาแห้ว ซึ่งจากการศึกษาในระยะที่ 1 เพื่อเสนอแนะนโยบายแบบมุ่งเป้าตามกรอบยุทธศาสตร์แผนพัฒนาการศึกษาเขตพื้นที่ชายแดน (พ.ศ. 2560 - 2564) ในจังหวัดเลย สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 10 (Uppamaiathichai, et al., 2018, pp. 90-94) ระยะที่ 2 เพื่อตรวจสอบนโยบายแบบมุ่งเป้าตามกรอบยุทธศาสตร์แผนพัฒนาการศึกษาเขตพื้นที่ชายแดน (พ.ศ. 2560 - 2564) ในจังหวัดเลย สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 10 (Pinasa, et al., 2019, pp. 376-384) สำหรับบทความวิจัยนี้เป็นบทสรุปของผลการวิจัยในระยะที่ 3 เพื่อประเมินความเป็นไปได้ของนโยบายแบบมุ่งเป้าตามกรอบยุทธศาสตร์แผนพัฒนาการศึกษาเขตพื้นที่ชายแดน (พ.ศ. 2560 - 2564) ในจังหวัดเลย สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 10 ผู้วิจัยและคณะหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศเป็นสำคัญ นักเรียน นักศึกษา และประชาชนในพื้นที่ชายแดนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และเสมอภาค เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ อยู่ร่วมกันอย่างมั่นคงและยั่งยืน ครอบคลุมการพัฒนาประเทศทุกด้านภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) และเป็นไปตามแผนพัฒนาการศึกษาพื้นที่ชายแดน (พ.ศ. 2560 - 2564) ของกระทรวงศึกษาธิการ ในลำดับต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินความเป็นไปได้ของนโยบายแบบมุ่งเป้าตามกรอบยุทธศาสตร์แผนพัฒนาการศึกษาเขตพื้นที่ชายแดน (พ.ศ. 2560 - 2564) ในจังหวัดเลย สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 10

วิธีดำเนินการวิจัย

การประเมินความเป็นไปได้ของนโยบายแบบมุ่งเป้าตามกรอบยุทธศาสตร์แผนพัฒนาการศึกษาเขตพื้นที่ชายแดน (พ.ศ. 2560 - 2564) ในจังหวัดเลย สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 10 มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขอบเขตประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเพื่อประเมินความเป็นไปได้ของนโยบายแบบมุ่งเป้าตามกรอบยุทธศาสตร์แผนพัฒนาการศึกษาเขตพื้นที่ชายแดน (พ.ศ. 2560 - 2564) ในจังหวัดเลย สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 10 กำหนดเป็นผู้เชี่ยวชาญจากคณะบุคคลสำคัญทางด้านการศึกษา (Key Educationists) โดยการเลือกแบบเจาะจง ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา อาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษาผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ภาคประชาชนเกี่ยวกับการศึกษา รวมจำนวน 18 คน (Macmillan, 1971) โดยใช้เทคนิคเดลฟายในการประเมิน (Delphi technique)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด โดยการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความเป็นไปได้ของนโยบายแบบมุ่งเป้าตามกรอบยุทธศาสตร์แผนพัฒนาการศึกษาเขตพื้นที่ชายแดน (พ.ศ. 2560 - 2564) ในจังหวัดเลย สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 10 ภายใตกรอบ 1) การจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ 2) การพัฒนาทักษะอาชีพเพื่อการมีงานทำ และ 3) การเสริมสร้างคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม และมีความภาคภูมิใจในความเป็นชาติไทย พร้อมทั้งเสนอผลการศึกษาในระยะที่ 1 ข้อเสนอแนะนโยบายแบบมุ่งเป้าตามกรอบยุทธศาสตร์แผนพัฒนาการศึกษาเขตพื้นที่ชายแดน (พ.ศ. 2560 - 2564) ในจังหวัดเลย สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 10 เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นแบบกึ่งโครงสร้าง โดยการเลือกแบบเจาะจง รวมจำนวน 12 คน เก็บรวบรวมข้อมูลจากการประชุมกลุ่มและการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยเสนอเป็นความเรียง พบว่า ข้อเสนอแนะนโยบายแบบมุ่งเป้าตามกรอบยุทธศาสตร์แผนพัฒนาการศึกษาเขตพื้นที่ชายแดน (พ.ศ. 2560 - 2564) ในจังหวัดเลย สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 10 ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) การจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ 2) พัฒนาทักษะอาชีพเพื่อการมีงานทำ และ 3) เสริมสร้างคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม และมีความภาคภูมิใจในความเป็นชาติไทย (Uppamaiathichai, et al., 2018, pp. 90-94) ระยะที่ 2 การตรวจสอบนโยบายแบบมุ่งเป้าตามกรอบยุทธศาสตร์แผนพัฒนาการศึกษาเขตพื้นที่ชายแดน (พ.ศ. 2560 - 2564) ในจังหวัดเลย สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 10 จัดกระทำโดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างจำนวน 135 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง (Confirmatory Factor Analysis) จำนวน 3 องค์ประกอบ พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (λ) = 0.97 มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับที่ยอมรับได้ โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง คือ $\chi^2 / df = 249.865 / 249 = 1.00$ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($P = 0.473$) ดัชนี GFI = 0.900 ดัชนี AGFI = 0.848 ดัชนี RMSEA = 0.005 ดัชนี SRMR = 0.019 (Pinasa, et al., 2019, pp. 376-384) ดังตาราง 1

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง (Confirmatory Factor Analysis: CFA)

χ^2	Df	P-value	GFI	RMR	SRMR	RMSEA	NFI	NNFI	AGFI	RFI	IFI	CFI
249.865	249	0.473	0.900	0.018	0.019	0.005	0.992	0.999	0.848	0.989	0.999	0.999
ตัวแปร/ องค์ประกอบ			λ	R ²	$\sigma^2(\delta)$	ρ_c	ρ_v	Measurement model				
1.1 การจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ (MAN)			1.00	1.00	0	0.73	0.99					
1.2 การพัฒนาทักษะอาชีพเพื่อการมีงานทำ (DEV)			0.98	0.96	0.04							
1.3 การเสริมสร้างคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมและมีความภาคภูมิใจในความเป็นชาติไทย (STR)			0.97	0.94	0.06							

การรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการประชุมกลุ่มและการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ผู้วิจัยดำเนินการจดบันทึกและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการดำเนินการประชุมกลุ่ม และการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยการจับประเด็นที่เป็นข้อเสนอแนะสรุปผลเป็นความเรียง

ผลการวิจัย

การประเมินความเป็นไปได้ของนโยบายแบบมุ่งเป้าตามกรอบยุทธศาสตร์แผนพัฒนาการศึกษาเขตพื้นที่ชายแดน (พ.ศ. 2560 - 2564) ในจังหวัดเลย สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 10 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่า มีความเป็นไปได้
2. การพัฒนาทักษะอาชีพเพื่อการมีงานทำ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามีความเป็นไปได้
3. การเสริมสร้างคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม และมีความภาคภูมิใจในความเป็นชาติไทย ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่า มีความเป็นไปได้

การอภิปรายผลการวิจัย

การประเมินความเป็นไปได้ของนโยบายแบบมุ่งเป้าตามกรอบยุทธศาสตร์แผนพัฒนาการศึกษาเขตพื้นที่ชายแดน (พ.ศ. 2560 - 2564) ในจังหวัดเลย สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 10 สามารถอภิปรายได้ ดังนี้

1. การจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่า มีความเป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ได้จริง โดยผลการวิจัยในระยะที่ 1 และผลการวิจัยในระยะที่ 2 นำมาสรุปและวิเคราะห์ห้วงองค์ประกอบเชิงยืนยันพบว่า โมเดลการวัดมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยการวิเคราะห์ประกอบที่ 1 ด้านการจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ (MAN) ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (λ) มีค่าเท่ากับ 1.00 มีค่าความเชื่อมั่น (R^2) มีค่าเท่ากับ 1.00 ความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนในการวัดตัวแปรสังเกตได้ ($\sigma^2(\delta)$) มีค่าเท่ากับ 0.00 ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงงบประมาณที่สามารถกำหนดขอบเขตและการเข้าถึงชุมชน สอดคล้องกับ Office of the Permanent Secretary Ministry of Education (2017, p. 12) แนวทางการดำเนินงานของแผนพัฒนาการศึกษาพื้นที่ชายแดน (พ.ศ. 2560 - 2564) ของกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ 1) สร้างโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย 2) พัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนการเรียนรู้ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ และการใช้ภาษาแม่ของผู้เรียน 3) พัฒนาระบบการบริหารและการจัดการครูและบุคลากรทางการศึกษาในพื้นที่ให้มีจำนวนและศักยภาพเพียงพอ 4) จัดตั้งกลุ่มโรงเรียนที่จัดการศึกษาโรงเรียนจังหวัดชายแดน ให้เป็นการจัดการศึกษาเฉพาะ 5) ปรับปรุงเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณ วิทยฐานะ การดำเนินการด้านการค่าครูภัณฑ์และอาคารประกอบให้สอดคล้องกับพื้นที่ 6) กำหนดมาตรการและแรงจูงใจให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมทางการศึกษา ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ Office of the Education Council (2017a) ในงานวิจัยเรื่อง ความทั่วถึงและเท่าเทียมของการจัดการศึกษาในสถานศึกษา

ขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้นำเสนอนโยบายไว้ 3 ระดับได้แก่ 1) ระดับชาติ : ก้าวไปข้างหน้า ภายในปี พ.ศ. 2573 ประชาชนมั่นใจได้ว่าเด็กและเยาวชนไทยได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเต็มตามศักยภาพอย่างทั่วถึง เท่าเทียม และมีคุณภาพแข่งขันได้ในระดับโลก จากสถานศึกษาทุกแห่ง โดยปราศจากการปฏิเสธรและการเลือกปฏิบัติ อันเนื่องมาจากความต้องการที่แตกต่างทั้งในระดับปฐมภูมิ ซึ่งได้มาแต่กำเนิดหรือเกิดขึ้นภายหลัง และในระดับทุติยภูมิ ซึ่งเป็นผลมาจากฐานะเศรษฐกิจ ภูมิหลังและประสบการณ์สังคม เพื่อสร้างสังคมไทยที่มั่นคงบนความหลากหลาย โดยใช้กฎหมายการศึกษาเพื่อความทั่วถึงและเท่าเทียมร่วมกับงานวิจัยและนวัตกรรม 2) ระดับท้องถิ่น : ขับเคลื่อนอย่างมั่นคง ให้มีการแปลงรูปสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกระแสหลักให้เป็นสถานศึกษาแบบเรียนรวมที่เน้นความทั่วถึงและเท่าเทียมเต็มรูปแบบ เพื่อบริการนักเรียนที่มีความต้องการหลากหลายและแตกต่างกันในเขตรับผิดชอบ ตั้งแต่เริ่มแรกให้เร็วที่สุด ทั้งนี้ ยึดหลักนโยบายแต่เปิดโอกาสให้ปฏิบัติได้หลากหลายตามบริบท 3) ระดับสถานศึกษา : ทั่วถึงและเท่าเทียมเต็มรูปแบบ โดยเป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเพื่อให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่แตกต่างได้บรรลุศักยภาพสูงสุดแห่งตนในสถานศึกษาเช่นเดียวกับเด็กปกติในชุมชนใกล้เคียงบ้าน และเป็นการนำเอาสิ่งสนับสนุนจากชุมชนเข้ามาในสถานศึกษาเพื่อประโยชน์แก่นักเรียนทุกคนในการแปลงสภาพจากสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกระแสหลักไปสู่การเป็นสถานศึกษาแบบเรียนรวม เพิ่มความตระหนักและความแข็งแกร่งให้กับปัจจัยแห่งความสำเร็จของสถานศึกษาและพัฒนางานด้วยแนวคิดเชิงนวัตกรรม และสอดคล้องกับ Office of the Permanent Secretary Ministry of Education (2016, p. 45) โดยแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ได้กำหนดแผนงานสำคัญที่ต้องผลักดันให้เกิดผลเป็นรูปธรรมให้เด็กทุกคนได้เข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมกัน โดยเน้นการดำเนินการ Mapping ข้อมูลให้เป็นไปตามรูปแบบความอิสระของข้อมูล และวางแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายอย่างต่อเนื่อง เพื่อแก้ปัญหา/จัดระบบเด็กไทยที่ไม่เข้าสู่ระบบการศึกษา เด็กที่ตกหล่น เด็กออกกลางคัน เด็กที่มีความสามารถพิเศษ เด็กพิการและเด็กด้อยโอกาส ที่สำคัญ คือ การใช้ประโยชน์จาก DLTV/DLIT คลังสื่อการสอนจากห้องเรียนต้นแบบ ในรูปแบบ ห้องสมุดดิจิทัล หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ ในการเข้าถึงการศึกษาสำหรับโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกลและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนสำหรับโรงเรียนทั่วไป

2. การพัฒนาทักษะอาชีพเพื่อการมีงานทำ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่า มีความเป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ได้จริง โดยผลการวิจัยในระยะที่ 1 และผลการวิจัยในระยะที่ 2 นำมาสรุปและวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันพบว่า โมเดลการวัดมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบที่ 2 ด้านการพัฒนาทักษะอาชีพเพื่อการมีงานทำ (DEV) ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (λ) มีค่าเท่ากับ 0.98 มีค่าความเชื่อมั่น (R^2) มีค่าเท่ากับ 0.96 ความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนในการวัดตัวแปรสังเกตได้ ($\sigma^2(\delta)$) มีค่าเท่ากับ 0.04 สามารถดำเนินการทั้ง 6 อำเภอ ได้แก่ (เชียงใหม่ ปากชม ด่านซ้าย ภูเรือ ทาลี นาแห้ว) ทั้งนี้ควรเริ่มแต่ละอำเภอและขยายผลการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ Office of the Permanent Secretary Ministry of Education (2017, p. 13) แนวทางการดำเนินงานของแผนพัฒนาการศึกษาพื้นที่ชายแดน (พ.ศ. 2560 - 2564) ของกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ 1) ปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับพื้นที่และความต้องการพัฒนาของพื้นที่ชายแดน เพื่อให้นักเรียนนักศึกษา และ

ประชาชนมีทักษะอาชีพและมีงานทำ 2) ส่งเสริมการจัดการศึกษาโดยยึดสถานศึกษาและชุมชนเป็นฐาน ภายใต้ความหลากหลายทางวัฒนธรรม 3) สร้างความร่วมมือในการพัฒนาทักษะอาชีพกับหน่วยงานภายนอก และ 4) พัฒนาทักษะการเป็นผู้ประกอบการ สอดคล้องกับ Office of the Education Council (2017b, p. 208) โดยแผนพัฒนาการศึกษาภาคและจังหวัด ได้กำหนดพันธกิจในการพัฒนาศักยภาพและความสามารถในการแข่งขัน ด้วยการเพิ่มผลิตภาพของกำลังแรงงานให้มีทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 ภายใต้ยุทธศาสตร์และสังคม 4.0 โดยมีจุดแข็งที่มีระบบคมนาคมที่สะดวกสบาย และมีแนวโน้มของการขยายการคมนาคมแบบรถไฟรางคู่ผ่านเส้นทางของจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ผูกกับมีนิคมอุตสาหกรรมสีเขียว และเป็นศูนย์กลางของระบบการขนส่งในอนุภาคลุ่มน้ำโขง และสอดคล้องกับ Office of the Basic Education Commission (2012, p. 1) แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ได้ทำการวิเคราะห์ความสามารถและศักยภาพในการออกแบบการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีอาชีพ มีรายได้ ผ่านกลุ่มอาชีพใหม่ 5 กลุ่ม คือ เกษตรกร อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม ความคิดสร้างสรรค์ และด้านบริหารจัดการและการบริการ โดยปรับโครงสร้างในส่วนของรายวิชาเลือก ให้เป็นกลุ่มย่อย 2 กลุ่ม คือ 1) รายวิชาบังคับ ประกอบด้วย ทักษะอาชีพ การทำบัญชี การบริหารจัดการ กฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพอย่างน้อย 1 ใน 3 ของหน่วยกิต 2) รายวิชาเลือกเสรี มุ่งพัฒนารายวิชาให้สอดคล้องกับกลุ่มอาชีพใหม่ 5 กลุ่ม และเลือกรายวิชาที่เป็นกลุ่มอาชีพในสาขาเดียวกันเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะความสามารถด้านอาชีพ เพียงพอที่จะใช้ในการประกอบอาชีพอย่างแท้จริง เช่น กลุ่มเกษตร ในรายวิชาปลูกผักปลอดสารพิษ เป็นต้น

3. การเสริมสร้างคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม และมีความภาคภูมิใจในความเป็นชาติไทย ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่า มีความเป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ได้จริง โดยผลการวิจัยในระยะที่ 1 และผลการวิจัยในระยะที่ 2 นำมาสรุปและวิเคราะห์ห้วงองค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า โมเดลการวัดมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยการวิเคราะห์ห้วงองค์ประกอบที่ 3 ด้านการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม และมีความภาคภูมิใจในความเป็นชาติไทย (STR) ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (λ) มีค่าเท่ากับ 0.97 มีค่าความเชื่อมั่น (R^2) มีค่าเท่ากับ 0.94 ความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนในการวัดตัวแปรสังเกตได้ ($\sigma^2(\delta)$) มีค่าเท่ากับ 0.06 ทั้งนี้ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหรือหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ต้องสร้างความเข้มแข็งและให้ข้อมูลในเชิงลึกมากยิ่งขึ้นอันจะส่งผลถึงความภูมิใจในความเป็นไทย การรักษา ขนบธรรมเนียม และวัฒนธรรมอันดีงานของความเป็นคนไทยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข สอดคล้องกับ Office of the Permanent Secretary Ministry of Education (2017, p. 12) แนวทางการดำเนินงานของแผนพัฒนาการศึกษาพื้นที่ชายแดน (พ.ศ. 2560 - 2564) ของกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ 1) เสริมสร้างคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม 2) ให้ความรู้ด้านสุขอนามัย การแก้ไขปัญหายาเสพติด และอื่นๆ ทางสังคม รวมทั้งสร้างความตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 3) เสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวและชุมชนผ่านสถาบันการศึกษา

และระบบการศึกษา 4) ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมและสำนึกในความเป็นไทย สอดคล้องกับ The Prime Minister's Office (2014, p. 7) คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีด้านการศึกษาและเรียนรู้ การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ประเด็นอนุรักษ์ ฟื้นฟู และเผยแพร่มรดกทางวัฒนธรรม ภาษาไทย และภาษาถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งความหลากหลายของศิลปวัฒนธรรมไทย เพื่อการเรียนรู้ สร้างความภาคภูมิใจ ในประวัติศาสตร์และความเป็นไทย นำไปสู่การสร้างความสัมพันธ์อันดีในระดับประชาชน ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และรับนานาชาติ ตลอดจนเพิ่มมูลค่าเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ และสอดคล้องกับ Office of the Nation Economic and Social Development Council (2017, p. 1) สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 - 2564 โดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศ ให้มีความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วน ทั้งในระดับกลุ่มอาชีพ ระดับภาค และระดับประเทศ ในทุกขั้นตอนอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง เพื่อมุ่งสู่ ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจากการวิจัยและการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผลการประเมินสามารถนำเสนอเชิงนโยบายในส่วนของสำนักงานศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา และหัวหน้าส่วนที่เกี่ยวข้องนำผลการวิจัย มาใช้ทบทวนนโยบายเพื่อให้เกิดโครงการโดยสร้างตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย เพื่อให้หน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินงาน ในพื้นที่ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลเป็นรูปธรรม
2. ผลการประเมินสามารถนำเสนอเชิงนโยบายในส่วนของจังหวัดและส่วนอำเภอประกอบด้วย 6 อำเภอ ได้แก่ (เชียงคน ปากชม ด้านซ้าย ภูเรือ ท่าลี่ นาแห้ว) ควรจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาการจัดการศึกษาพื้นที่ ชายแดน มีการกำกับติดตามให้เป็นไปตามแผน จัดทำข้อมูลสารสนเทศ และการกำกับติดตามผล รวมทั้งให้คำปรึกษา ในการปฏิบัติงานดังกล่าว
3. ผลการประเมินเป็นประโยชน์ในระดับสถานศึกษาในการประสานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ประเด็นการนำสินค้าผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากการพัฒนาทักษะอาชีพเพื่อการมีงานทำ จัดหาสถานที่เพื่อแสดงสินค้าให้ ผู้สนใจได้เลือกซื้อและส่งเสริมธุรกิจชุมชน
4. ผลการประเมินเป็นประโยชน์ในระดับชาติ ในการประสานความร่วมมือกับกระทรวงแรงงานและ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ประเด็นการพัฒนาทักษะอาชีพเพื่อการมีงานทำ และการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม และมีความภาคภูมิใจในความเป็นชาติไทย เพื่อการสร้างมูลค่าเพิ่ม ทำให้เกิดเศรษฐกิจหมุนเวียนในเขตพื้นที่ชายแดน ในลำดับต่อไป

References

- Macmillan, T. (1971). *The Delphi Technique*. Paper presented at the annual meeting of the California Junior Colleges Association Commission on Research and Development (3 May 1971), Monterey, California.
- National Strategy (2018-2037). (2018, October 13). *Royal Thai Government Gazette*. Volume 135, Episode 82, pp. 1-71. [in Thai]
- Office of the Basic Education Commission. (2012). *Educational management guidelines for employment based on curriculum non-formal education, the basic education level B.E. 2551*. Bangkok: Ministry of Education. [in Thai]
- Office of the Education Council. (2017a). *Research report thoroughness and equality of education management in Basic Education Institutions*. Bangkok: Ministry of Education. [in Thai]
- Office of the Education Council. (2017b). *Educational development plan for region and province*. Bangkok: Ministry of Education. [in Thai]
- Office of the Nation Economic and Social Development Council. (2017). *The Twelfth National Economic and Social Development Plan (2017-2021)*. Bangkok: The Prime Minister's Office. [in Thai]
- Office of the Permanent Secretary Ministry of Education. (2016). *Educational Development Plan of the Ministry of Education No. 12 (2017-2021)*. Bangkok: Ministry of Education. [in Thai]
- Office of the Permanent Secretary Ministry of Education. (2017). *Border Education Development Plan (2017-2021)*. Bangkok: Ministry of Education. [in Thai]
- Pinasa, C., Uppamaiathichai, T., Kumyoung, A., Srichantha, S., & Janpum, S. (2019). *Inspection policy formulation aimed at the strategic framework of education development plan the border area (2017- 2021) in Loei Province Region Education Office No.10*. The 12th Srinakharinwirot University Research Conference (pp. 376-384). Bangkok: Faculty of Education Srinakharinwirot University. [in Thai]
- The Prime Minister's Office. (2014). *Policy Statement of the Council of Ministers*. Bangkok: Cabinet and Royal Gazette Publishing Office. [in Thai]
- Uppamaiathichai, T., Janpum, S., Srichantha, S., Kumyoung, A., & Pinasa, C. (2018). *Policy formulation aimed at the strategic framework of education development plan the border area (2017-2021) in Loei Province Region Education Office No.10*. The 2nd International Conference on Education and 5th National Conference on Education (pp. 90-94). Bangkok: Faculty of Education Srinakharinwirot University. [in Thai]